N°. 59.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 26 JULIJ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 22sten Julij.

Zaturdag hebben de beraadslagingen der Wetgevende Vergadering over de nieuwe wet op de drukpers eenen aanvang genomen. Slechts vier redenaars hebben daarbij het woord gevoerd; de heeren *Mathieu* (de la Drome) en *Jules Favre* van de linker zijde hebben het ontwerp met kracht bestreden, als gelijkstaande met eene algeheele opheffing der vrijheid van drukpers; de heer *Montalembert* en de minister *Odillon Barrot* hebben hetzelve welsprekend verdedigd, als leverende door het weren van losbandigheid de krachtigste waarborgen op voor de welbegrepen vrijheid in het algemeen en voor de veiligheid der maatschappij. Deze beraadslagingen, die den 23sten zouden voortgezet worden, schijnen te Parijs minder belangstelling te hebben opgewekt, dan men verwacht had; hetgeen daaraan toegeschreven wordt dat het lot der voordragt, bij den bekenden geest der meerderheid, geenszins twijfelachtig is, en dat een ieder zich van de aanneming van het ontwerp vooraf overtuigd houdt.

— De President der Republiek is voornemens eerstdaags Nantes, Saumur, Angers en Tours te bezoeken.

— De komst van den heer *Guizot* heeft de bevolking te Hâvre op de been gebragt, maar voor het grootste gedeelte was zij goed jegens den gewezen Minister gezind; nu en dan ging ook wel een kreet tegen hem op, maar de vreugdekreten hadden verre de overhand. Bij het verlaten van het rijtuig zeide de heer *Guizot* tot de opeengepakte menigte: «Ik ben slechts een Franschman die in zijn Vaderland terugkeert, en zie niet in wat eene dusdanige gisting kan veroorzaken." Men verzekert dat de gewezen Minister heden in deze hoofdstad is aangekomen.

— Het blijkt thans, dat Prins *Canino* wel niet in hechtenis is genomen, doch dat hij van nabij in het oog gehouden wordt. Hij mag niet in de hoofdstad komen, en hij zal zich regtstreeks naar Engeland begeven. — Men verzekert, dat een der Romeinsche driemannen, *Armellini*, die met den Prins te Marseille is aangekomen, deze hoofdstad is doorgetrokken, zich naar Belgie begevende.

— Alhier vormt zich thans eene associatie eener anti-socialistische propaganda en tot verbetering van het lot der arbeidende klasse, en zulks onder toezigt van een groot aantal leden der wetgevende vergadering, behoorende tot de gematigde partij, waaronder men opmerkt de heeren *de Broglie*, *Berryer*, *de Montalembert*, *Molé*, *Thiers*, *de Melun*, enz.

— De Fransche regering heeft den 20sten dezer de volgende belangrijke telegraphische depêche ontvangen en openbaar gemaakt uit Rome 16 Julij:

«*De generaal* Oudinot *aan den Minister van Oorlog*.

«Gisteren is het herstel van het gezag des Pausen geproclameerd geworden, te midden van de levendigste toejuichingen der menigte.

«In de kerk van St. Pieter is ter viering van deze gebeurtenis een *Te Deum* gezongen.

«De rust en het vertrouwen bevestigen zich dagelijks meer en meer. Tusschen onze soldaten en de bevolking heerscht de beste verstandhouding."

De langs den gewonen weg ontvangen berigten uit Rome loopen tot den 11den dezer. Volgens dezelve had de generaal *Oudinot* bij besluiten van den 9den, in het burgerlijk beheer van Rome voorzien door de aanstelling van onderscheiden hooge ambtenaren, onder den titel van buitengewone commissarissen, die door de Italiaansche bladen ministers genoemd worden. Als zoodanig waren benoemd: voor justitie de advocaat *Piacentini*, voor finantien de advocaat *Lunati*, voor binnenlandsche zaken de heer *de Rossi*, voor buitenlandsche zaken de kardinaal *Carboli*, nadat de graaf *Mamiani* die betrekking van de hand gewezen had, en voor openbare werken, landbouw en handel de hoogleeraar *Cavalleri*.

Den 12den werden de kardinaals *Bernelli* en *Della Genga* te Rome verwacht.

— De Spaansche Wetgevende Kamers zijn den 15den dezer gesloten, nadat het wetsontwerp omtrent het tarief, door den Senaat met 74 tegen 23 stemmen was goedgekeurd.

— Volgens een der Genuesche bladen zou de vrede tusschen Oostenrijk en Sardinie gesloten zijn, en Sardinie eene schadevergoeding van 52 millioenen franken betalen, terwijl tusschen beide Staten een of- en defensief verbond voor den tijd van tien jaren zou gesloten zijn. (De Augsburgsche *Allgemeine Zeitung* spreekt daarentegen van het afbreken der onderhandelingen en dat de veldmaarschalk *Radetzky* reeds toebereidselen maakte tot hervatting der vijandelijkheden).

Van den 23sten.

De tweede zitting gewijd aan de discussie van het wetsontwerp op de drukpers, heeft minder grooten indruk gemaakt dan de eerste. Thans heeft voornamelijk de minister *Dufaure* het woord gevoerd; hij heeft de buitensporigheden der drukpers geschetst en ze als de werktuigen aangemerkt waardoor in het verleden jaar en nog onlangs de opstanden waren verwekt, terwijl hij voorts getracht heeft zijne stemuitbrenging en redevoeringen van vroegere dagen met zijne tegenwoordige gedragingen overeen te brengen. Tegen het ontwerp hebben gesproken de heeren *Grevy* en *E. Barrault*; de laatstgenoemde, een voormalig St. Simonistisch prediker, heeft vooral in het ontwerp gelijk in de andere voorgestelde beteugelende maatregelen slechts voorbereidende stappen gezien om eene keizerlijke of legitimistische omwenteling te bewerken. De discussie is tot morgen verdaagd, wanneer de heer *Thiers* het woord zou voeren. Naar het gerucht wil zal de geheele linker zijde zich van de stemming onthouden.

— Men verzekert dat het gouvernement zeer gestrenge maatregelen tegen de vreemde vlugtelingen heeft genomen. Reeds zouden ongeveer 80 Polen bevel gekregen hebben om Parijs binnen 24 uren en Frankrijk binnen drie dagen te verlaten.

— De berigten uit Rome gaan tot den 16den. Zij wijden breedvoerig uit over de feesten die er gevierd zijn ter zake van de herstelling des Pausen. Een *Te Deum* was gezongen, zoo daarvoor als wegens den voorspoed der fransche wapens; van den Engelenburg waren 100 kanonschoten gelost. De bevolking, nog kortelings zoo vijandig, volgens de berigten, wordt thans afgeschilderd als in geestdrift voor Z. H. en voor de fransche troepen blakende: des avonds van den 15den was de stad schitterend geïllumineerd geweest. — De heer *de Corcelles* was naar Gaëta vertrokken om zich naar den Paus te begeven; of deze nu weder spoedig naar Rome zal terugkeeren en op welken voet hij het wereldlijk gezag er weder aanvaarden zal, zal nader moeten blijken.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 53,15; 5 pCt. 87,65; Nap. renten 83; Rom. L. 78.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 22sten Julij.

De landsvergadering van Sleeswijk heeft eene soort van protest tegen den wapenstilstand- en vredesvoorwaarden, door den stedehouder opgemaakt, eenstemmig goedgekeurd.

— Uit het Pruissische hoofdkwartier te Freiburg wordt gemeld, dat de Prins *van Pruissen* den 19den dezer van daar naar het voor Rastatt liggende legerkorps vertrokken was, en dat het bombardement dier vesting den 20sten een aanvang zou nemen. Men vleide zich echter nog altijd dat de bezetting het uiterste niet afwachten maar zich vrijwillig overgeven zoude, te meer daar de uit Rastatt naar het bovenland gezonden officieren, die in last hadden om zich van den staat van zaken aldaar te overtuigen, den 20sten in de vesting zouden terugkeeren, en de door dezen mede te deelen tijdingen de bezetting van het nutteloze eener verdere verdediging zouden moeten overtuigen.

Volgens berigten uit Bern van den 17den had het Zwitsersche opperbestuur ten aanzien der Badensche vlugtelingen nota's aan de Fransche en Badensche regeringen doen toekomen, ten einde van de eerste te verwerven dat zij aan die lieden het verblijf in of althans den doortogt door Frankrijk mogt toestaan, en van de laatste de vergunning tot den terugkeer en eene amnestie voor dezelve te erlangen. Inmiddels was door den bondgenootschappelijken raad aan de verschillende kantons het bevel gezonden, om de leiders der Badensche opstandelingen, waaronder *Brentano*, *Struve*, *Goegg*, *Mieroslawski*, *Sigel* en eenige anderen genoemd worden, van het Zwitsersch grondgebied te verwijderen.

— Den 15den dezer hebben de Hongaren eene mislukte poging gedaan om zich bij Waitzen door de Russische troepen heen te slaan, en zich eenen weg naar het binnenste van Hongarije te banen. Uit de onderscheidene, door de Oostenrijksche bladen medegedeelde berigten blijkt dienaangaande het volgende. *Görgey* had het opperbevel over de in Komorn vereenigde troepen moeten nederleggen, omdat men hem begon te wantrouwen, en *Dembinski* had hem vervangen. Terwijl eerstgenoemde bij Komorn een beslissenden slag had willen leveren, was het plan van *Dembinski* om de gezamenlijke Hongaarsche strijdkrachten aan den Beneden-Theiss te vereenigen. Daartoe moest hij van zijnen kant bij Waitzen door de linie der Russen trachten heen te dringen, hetgeen te gemakkelijker uit te voeren scheen, omdat de Russen zich aldaar nog niet geconcentreerd hadden. Bijna de geheele te Komorn vereenigde magt der Hongaren trok langs den linker oever van den Donau naar den kant van Waitzen, langs denzelfden weg langs welken *Görgey* in April naar Komorn gerukt was om de Oostenrijkers tot het opbreken van het beleg dier vesting te noodzaken. De Hongaren tastten de Russische legerafdeeling met groote dapperheid aan, wierpen

verscheiden korpsen overhoop, en noodzaakten de Russen om tot Duna-Keszy terug te trekken. Inmiddels was de Oostenrijksche divisie *Ramberg* uit Pest aangerukt en viel den vijand in de flank aan, terwijl de op den regter Donau-oever staande keizerlijke troepen over die rivier gingen en de Hongaren in den rug bestookten, ten gevolge waarvan dezen naar den kant van Komorn terug moesten trekken.

Uit de officiële *Wiener Zeitung* van den 20sten Julij, voegen wij bij het bovenstaande nog het volgende:

«Naar men verneemt had de strijd tusschen het leger der opstandelingen en de Russische troepen in de omstreken van Waitzen den 17den dezer op nieuw eenen aanvang genomen. Volgens berigten uit Pesth van den 17den des avonds ten 7 ure, duurde het schutgevaarte in de rigting van Komorn toen nog aanhoudend voort. De veldmaarschalk *Paskewitsch*, die den 15den aan het gevecht geen deel genomen had, was kort daarna met het hoofdleger over Waitzen aangerukt, en nu begon den 16den niet zoozeer een gevecht, als wel eene slagting der Magyaren. Het verlies derzelve moet volgens alle berigten ontzettend zijn, en men kan het spoedige einde van het drama bij Komorn, alwaar de keur van het Hongaarsche leger vereenigd is, met zekerheid te gemoet zien. De veldtuigmeester baron *Haynau* is den 17den des avonds van Nagy-Igmand naar Ofen getrokken; een bewijs, dat de laatste slag aan de Magyaren op den linker Donau-oever zal toegebragt worden."

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van de toelating en uitzetting van vreemdelingen voortgezet. De art. 12 en 13 zijn eenigzins gewijzigd aangenomen; de art. 14, 15 en 16 onveranderd; art. 17 met weglating der woorden: «op belofte van wederkeerigheid" in de 1ste alinea, en van de geheele laatste alinea; ten laatste art. 18 mede onveranderd. Daarna is de beraadslaging geopend over art. 19, waarop onderscheidene amendementen zijn voorgesteld, te weten door de heeren *Godefroi*, *van Nispen van Sevenaer* en *van Eck*.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Maandag is de beraadslaging over het ontwerp van wet tot regeling van de toelating en uitzetting van vreemdelingen voortgezet en ten einde gebragt. Art. 19 is, na ingevolge de aanneming van amendedementen van de heeren *Wintgens* en *van Nispen van Sevenaer* eenigzins gewijzigd te zijn, met 48 tegen 15 stemmen aangenomen. Dit artikel luidt thans aldus: «De bepalingen dezer wet zijn niet toepasselijk op vreemdelingen, die, naar art. 8 van het Burgerlijk Wetboek, met Nederlanders zijn gelijkgesteld en met betrekking tot deze wet voor ingezetenen worden gehouden, noch op den binnen het Rijk gevestigden vreemdeling, die met eene Nederlandsche vrouw is gehuwd of gehuwd geweest en uit haar een kind of kinderen heeft, in Nederland geboren."

Daarna zijn ook art. 20 en een nieuw van regeringswege bijgevoegd art. 21 aangenomen, welk laatste artikel aldus luidt: «Alle acten en stukken, ten gevolge dezer wet op te maken of af te geven, zijn vrij van zegel-, registratie- en griffie-regten."

Het wets-ontwerp is in deszelfs geheel met 51 tegen 12 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: *Verweij-Mejan*, *Godefroi*, *Fokker*, *Meeussen*, *Poortman*, *Dullert*, *Engelen*, *Westerhoff*, *Jespers*, *Thorbecke*, *van der Linden* en *Wijnaendts*.

De Kamer zal morgen ochtend ten elf ure aanvangen met de beraadslaging over het wets-ontwerp houdende voorziening omtrent de kroondomeinen.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, nopens de voorziening omtrent de Kroondomeinen, aangevangen. Onderscheidene sprekers en de Minister van Binnenlandsche Zaken hebben over de algemeene strekking van dat ontwerp het woord gevoerd. Daarna is beraadslaagd over art. 1, houdende eene opgave der goederen, die door Koning *Willem II* in 1848 tot Kroondomeinen aan den staat zijn teruggegeven. Door den heer *van Doorn* zijn twee amendementen voorgedragen, het eerste strekkende om art. 1 aldus te veranderen: «Al de goederen en regten, vermeld en begrepen in de wet van den 26. Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 40), voor zooverre dezelve op het Nederlandsche grondgebied gelegen, niet zijn verkocht en vervangen door het na te melden kapitaal inschrijvingen op het grootboek der 2½ pcts. nationale schuld.» — Dat amendement is, na langdurige discussie, *verworpen* met eene meerderheid van 32 tegen 29 stemmen.

Het tweede amendement, strekkende, om een nieuw artikel na art. 1 te plaatsen, hetgeen een gevolg zou geweest zijn van de aanneming van het eerste amendement, is door den voorsteller zelven, na de afstemming van het eerste, *ingetrokken*.

Door den heer *van Rosenthal* is voorgesteld, op verschillende plaatsen in art. 1 te stellen; «waaronder echter niet begrepen is het regt op de *nova novalia.*» Ook dat amendement is na beraadslagingen afgestemd met 44 tegen 17 stemmen.

Ten slotte is art. 1, onveranderd *aangenomen*, met 46 tegen 15 stemmen. *Tegen* de heeren: *de Man*, *van der Linden*, *van Eck*, *van Walcheren*, *van Hall*, *van der Heyden*, *van Zuylen van Nyevelt*, *Reynders*, *Dommer van Poldersveldt*, *Heemskerk*, *van Doorn*, *Thorbecke*, *Wynaents*, *Dullert* en *Westerhoff*.

Het vervolg der beraadslagingen is bepaald op heden ochtend ten elf ure.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 19den dezer, n°. 46, goedgevonden te benoemen: tot 2de luitenants bij het wapen der infanterie van het leger in Oost-Indië: den adjudant-onder-officier *J. F. Bruigom*, à la suite van het koloniaal werf-depôt; den sergeant *F. A. C. Bloem*, van het 7de, den sergeant schrijver *L. J. W. Bisschop*, van het 6de, den sergeant *C. J. Schindler*, van het 7de, den sergeant-majoor *J. F. G. Verhoeff*, van het 5de, den sergeant *C. Beerens*, van het 3de, den sergeant *F. R. C. Schluter*, van het 6de, de sergeanten *R. H. Rhode* en *J. G. L. K. E. Coops*, beiden van het 3de, en den sergeant *W. J. van der Vlist*, van het 8ste regiment infanterie.

— De *Staats-Courant* behelst heden een Koninklijk besluit van den 30 April, betrekkelijk de verantwoording der ontvangsten en uitgaven van het ijkwezen, ten einde die in overeenstemming te brengen met het IIde Hoofdstuk der wet van 5 October 1841.

— De *Staats-Courant* van gisteren behelst een besluit van den 13den Julij 1849 (*Staatsblad n°.* 27), houdende voorzieningen in verband met den vervoer van steenkolen uit Limburg naar Noordbrabant; de hoofdbepalingen daarvan zijn deze:

1°. De kantoren Maashees en Someren, bij Koninklijk besluit van 12 Junij 1839 (*Staatsblad n°.* 22) aangewezen als kantoren van expeditie, van in- en uitvoer van accijns-goederen en van doorvoer, worden als zoodanig ingetrokken.

2°. De bij hetzelfde besluit als heerbanen aangewezene wegen van Weert op Someren en Helmond en van Someren over Geldrop op Eindhoven worden almede ingetrokken.

3°. Met afwijking, in zooverre, van art. 12 van het *reglement nopens de heffing van den accijns op den turf, de steenkolen en het kolengruis, bij wijze van afkoop of admodiatie, in het hertogdom Limburg*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 2 Februarij 1841 (*Staatsblad n°.* 6), wordt de gunstige bepaling van art. 2 der wet van 26 December 1833 (*Staatsblad n°.* 73), ook op den invoer van steenkolen in Noordbrabant uit Limburg toegepast, mits dezelve langs de Maas of de Zuid-Willemsvaart geschiede.

De tot zoodanigen invoer benoodigde volgbrieven worden, tegen behoorlijke borgstelling voor den accijns, afgegeven, voor de Zuid-Willemsvaart ten kantore Someren en voor de Maas ten kantore Maashees. Zij mogen echter ook verleend worden ter plaatse der inlading of, bij regtstreekschen invoer uit Belgie, aan het eerste grenskantoor in Limburg, en behoeven alsdan aan de bovengenoemde kantoren slechts vertoond te worden.

— Door Zijne Majesteit zijn bij besluit van den 21sten Julij 1849, N°. 51, in deze provincie benoemd: 1. tot lid van het bestuur van den Roijalen polder, *Frans van Ginneken*, ten gevolge van gewone aftreding; 2. tot 2de lid van het bestuur van den Roijalen polder, *Johannes Damen* Pz., ten gevolge van gewone aftreding; 3. tot gezworen van den polder de Oude Heijningen, onder de Fijnaart, *Arij Punt* Corneliszoon, ten gevolge van gewone aftreding; 4. tot heemraden van den Zuidhollandschen polder onder Dussen, *a. Govert Groeneveld*, en *b. Aart van de Koppel*, beiden ten gevolge van gewone aftreding.

— Ten gevolge van het bedanken van den heer *W. A.* graaf *van Bylandt van Mariënweert*, voor de verkiezing tot lid der Tweede Kamer, hebben Gedeputeerde Staten van Gelderland bepaald, dat de kiesvergaderingen in het 8ste kiesdistrict zullen gehouden worden op 2 Augustus in de onder-kiesdistricten, en op 4 Augustus in de hoofdplaats Zalt-Bommel, tot het doen eener nieuwe keuze.

— Uit Tilburg meldt men, dat Zaturdag morgen, ten tien ure, in de gemeente Goirle, een uur gaans van die stad gelegen, door het inslaan van den bliksem in een schoorsteen, brand is ontstaan, door welken drie huizen, bestaande uit zeven woningen, de prooi der vlammen zijn geworden. Twee dier huizen zijn voor brandschade gewaarborgd, maar het andere, alsmede de inboedel van allen, was niet verzekerd. Het meeste huisraad is echter gered. Persoonlijke ongelukken heeft men niet te betreuren, ofschoon een meisje, dat onder den schoorsteen zat, toen de bliksem daar insloeg, eene ligte wonde heeft bekomen.

— In den namiddag van den 19den dezer barste een geweldig onweder boven de gemeente Vierlingsbeek uit. Eén der menigvuldige bliksemstralen trof daarbij het huis *de Staay*, zijnde het veerhuis aan de rivier de Maas, en toebehoorende aan den baron *d'Overschie*, ten gevolge waarvan dat huis met de daarbij behoorende stalling, in één oogwenk, in lichtenlaaije vlam stond, en tot op den grond is afgebrand.

Gelukkig is het grootste gedeelte van den inboedel gered, en heeft men het verlies van geen menschenlevens te betreuren.

Huis, stalling, schuur en inboedel zijn verzekerd voor *f* 6,200, tegen brandschade.

— In den morgen van den 20sten Julij, is *Johannis van Oers*, bouwmanszoon, oud bijna zestien jaren, wonende te Chaam, zich bevindende op de zoogenaamde Gilzebaan, door den bliksem getroffen. — Volgens de personen welke zich op eenen korten afstand bevonden, liep hij zeer hard om zijne woning te bereiken, en schijnt daardoor den bliksem te hebben aangetrokken. Aan het lijk bevond men eene ontvelling, gelijkende aan den tweeden graad van verbranding, beginnende voor het linker oor en zich uitstrekkende in eene streep ter breedte van vier duimen, langs het zijdelijk gedeelte van den hals, over het midden van de borst, den geheelen buik tot het midden en voorste gedeelte van den regter bil. — Ook bestond er nog eene dergelijke ontvelling van omtrent twee duimen uitgestrektheid aan den regter wang en waren de haren aan de linker zijde van het hoofd geschroeid. — De verongelukte, droeg eene lakensche pet, welke van het hoofd geworpen op eenigen afstand van het ligchaam lag en, in welke ter linker zijde een gat was geslagen, de hemdskraag was op twee plaatsen geschroeid en gescheurd, in den zijden halsdoek twee kleine gaatjes ingebrand, en deszelfs broek, door den bliksem beschadigd.

Bijna gelijktijdig is boven Arnhem en de omstreken een zwaar onweder uitgebarsten, te Velp een huis afgebrand en op den weg eene vrouw door

den bliksem bezeerd; te Duiven, in de Betuwe, eene hoeve verbrand, en in de Nieuwsteeg te Arnhem de bliksem door een schoorsteen geslagen en langs een anderen uitgegaan, zonder schade te veroorzaken. Uit Nijmegen meldt men dat dienzelfden middag de bliksem in een huis te Zetten is geslagen.

— Zekere *Isaäk de Keyzer*, op den 14 Julij ll., door den heer officier van justitie te Breda gesignaleerd, maar die de wijk naar België had genomen, is den 18 Julij ll. te Meersel over de Belgische grenzen gebragt en bevind zich dus vermoedelijk wederom in deze provincie.

Genoemde *Isaäk de Keyzer*, die houder moet zijn van eene reispas te 's Gravenhage, den 13 September 1848, onder nº. 110, afgegeven, is een persoon, op wiens aanhouding grooten prijs wordt gesteld, weshalve heeren burgemeesters, kommandanten der brigaden koninklijke maréchaussée, en kommissarissen van policie, ongetwijfeld gaarne het hunnen zullen bijdragen tot opsporing en aanhouding van dien persoon.

Vucht 21 *Julij*. In den nacht van den 18 op den 19 Julij jl., is alhier een stoute diefstal gepleegd op de buitenplaats, bewoond door den heer generaal, graaf *Dumonceau*.

Met eenen mestvork hebben de dieven de jalousiën, welke zich voor de ramen van eene benedenzaal bevinden, opengebroken, voorts een der ramen opengeschoven, en eindelijk in de zaal geklommen, daaruit ontvreemd, vooreerst een palissander houten werktafeltje, en ten tweede uit eene kast, twee zilveren suikerstrooijers en een zilveren theelepeltje, mitsgaders eene beurs, gebreid van koord met staten koralen.

Het palissander houten werktafeltje is later aan de rivier de Dommel, teruggevonden, doch een daarin zich bevonden hebbende gouden dames-vingerhoed, was daaruit verdwenen.

De justitie doet alle mogelijk onderzoek en talrijke nasporingen hebben de heer burgemeester *Molhuysen*, en den kommandant der brigade koninklijke maréchaussée te 's Hertogenbosch, *Leeuw*, op de plaats zelve en in de gemeente Vucht bewerkstelligd.

— Te Vlissingen is ll. Zaturdag van 's Rijks werf met goed gevolg te water geloopen het oorlogs-fregat *Salamander*.

— Bij de beoordeeling voor de tentoonstelling van planten te Leyden is de gouden medaille, door de stad Leyden gegeven voor de hier te Lande best gekweekte bloeijende plant, toegewezen aan *A. van den Heuvel*, tuinman en bloemist van H. M. de Koningin Moeder, en de gouden medaille voor de fraaiste hier te Lande nieuw ingevoerde bloeijende plant, gegeven door Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, aan *C. Glijm*. Onder de talrijke verdere toewijzingen behoort die van de zilveren medaille voor de fraaiste verzameling van minstens dertig soorten éénjarige zaadgewassen, in potten gekweekt, die door nieuwheid van soorten en bloemrijkheid uitmunten, aan de wed. *van Leeuwen en Zoon*, te Rotterdam. Ook is eene der beschikbare medailles toegewezen aan den weled. zeer gel. heer dr. *C. Dalen* te Rotterdam.

De medaille, door den heer *W. Smith van Engelen* te Rotterdam uitgeloofd, behoort onder die welke niet zijn toegewezen.

Door 40 personen zijn verzamelingen ingezonden, en de catalogus heeft 4400 nommers. Het getal planten bedraagt echter meerdere duizenden.

— Den 17. dezer en volgende dagen is de 72ste Algemeene Vergadering der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van Nijverheid te Haarlem gehouden, onder voorzitting van dr. *J. A. van Bemmelen*, die aan het slot zijner openingsrede het aangenaam berigt mededeelde dat het Z. M. den Koning behaagd heeft het aangeboden beschermheerschap der Maatschappij aan te nemen. In de zitting van den eersten dag zijn de medailles toegewezen en wel: de zilveren medaille aan den heer *W. C. Barbe* te Tilburg, voor door hem ingezonden kaarden; aan den heer *J. Duif* te Zaandam, voor ingezonden monsters manchons; de gouden medaille aan den heer *S. A. Meerburg* te Leyden, voor ingezonden zeildoek, vervaardigd uit den Javaschen brandnetel; de tweede gouden medaille aan den heer *C. J. Geertsema* te Nieuw Scheemda, voor zijne verhandeling ter uitroeijing van het kweekgras. Eindelijk is eene eervolle vermelding ten deel gevallen aan den heer *W. A. Scholten*, stads-architekt te Purmerende, voor een door hem ingezonden model en teekening van een kaaswagen.

— In de vergadering van het te Zwolle gehouden vierde landhuishoudkundig congres zijn gekozen de heeren *Numan*, *d'Ablaing van Giessenburg*, *van den Bosch* (Zeeland), *Gevers van Endegeest*, *Wellenbergh*, *van Ittersum* (te Hattem), *Jennes* (veearts te Zwolle), *Corneli* (Limburg) en *Martini van Geffen* (Noord-Brabant), ten einde op het volgende congres rapport uit te brengen over de maatregelen, welke haar het meest geschikt voorkomen, die ter beteugeling der longziekte worden genomen.

— De stedelijke raad van Rotterdam heeft besloten, uithoofde van de aldaar nog niet geweken cholera, terwijl zij in vele naburige plaatsen en elders laatstelijk weder toegenomen is, de kermis voorloopig uit te stellen.

— De maar al te bekende gravin *van Lansfeldt* (*Lola Montes*) is laatstleden Donderdag te Londen in het huwelijk getreden met een officier der lijfgarde, *George Trafford Heald*, een zeer jong mensch, die eerst onlangs meerderjarig geworden is, en wiens jaarlijksch inkomen op ongeveer veertienduizend ponden sterling geschat wordt. Men acht zijne bevallige echtgenoot bij uitstek geschikt tot het bedenken van middelen om deze aanzienlijke som op eene aangename wijze te besteden, zoodat hij, uit dat oogpunt beschouwd, wel geene betere huwelijkskeus had kunnen doen.

Uittreksel uit het Verslag *nopens den staat der Provincie* Noord-Brabant, *voorgekomen bij den Staatsraad Gouverneur en de Gedeputeerde Staten der Provincie, sedert Julij 1848 tot Julij 1849*. (Vervolg van ons vorig Nommer).

Het getal der armscholen omtrent welke wij de gevraagde inlichtingen verkregen, was 6.

Op die scholen is aan 2,473 kinderen onderwijs gegeven, namelijk aan 1,332 van bedeelde en aan 1,141 van niet bedeelde doch behoeftige ouders.

Daarenboven hebben 8,551 kinderen *gratis* onderwijs genoten op de lagere scholen in de Gemeenten, en wel 4,239 van bedeelde en 4,312 van niet bedeelde doch behoeftige ouders, terwijl daarenboven 1,243 kinderen op 22 lagere scholen, die aan partikuliere behooren, en 2,906 personen, namelijk 2,511 kinderen en 395 volwassenen, op 31 vrij- en zondagsscholen *gratis* onderwijs erlangd hebben.

De kosten hieraan besteed beliepen *f* 11,310.04, namelijk *f* 4,958.49⁵ uit Gemeentelijke kassen, *f* 6,281.54⁵ uit armenkassen, en *f* 70 uit bij inschrijving van partikulieren verkregen gelden.

Op de te 's Hertogenbosch en te Grave bestaande werkscholen werden 133 kinderen *kosteloos* opgenomen.

De uitgaven voor die werkscholen hebben bedragen *f* 750.10, als *f* 14.00 voor onderhoud van gebouwen; *f* 72.00 voor aankoop van gereedschappen en werkstoffen; *f* 194.00 voor premiën wegens betoonde vlijt en werkzaamheid, en *f* 470.00 voor verdiend arbeidsloon.

De middelen, waardoor in de uitgaven is voorzien geweest, bedroegen *f* 750.10, en wel *f* 318.00 wegens opbrengst van het werk, en *f* 432.10 wegens onderstand uit de algemeene armenkassen.

De ontvangsten der te Breda bestaande Maatschappij tot leniging van behoeftigen door het verschaffen van werk, hebben, met inbegrip van het saldo van vorige rekening ad *f* 3,693.81, beloopen de som van *f* 17,326.63⁵, waaronder aan opbrengst van verkochte goederen *f* 12,724.82⁵.

De uitgaven, onder welke *f* 2,877.41 aan verdiend arbeidsloon, bedroegen de som van *f* 17,326.63⁵, waarvan echter moet worden afgetrokken *f* 3,419.52⁵ wegens in voorraad zijnde vervaardigde goederen, gelden in kas gebleven, uitstaande pretentien, enz.

Het getal der beleenbanken is 12. Van deze zijn er slechts 2 onder eigen beheer, en wel te Breda en te Bergenopzoom, terwijl de overigen verpacht worden.

Bij het eindigen van den zesjarigen pachttermijn der beleenbanken te 's Hertogenbosch, Tilburg, Steenbergen en Oudenbosch, zijn die banken, met goedkeuring van het hooger Bestuur, voor den tijd van nog één jaar en op den voet van de voor dezelven bestaande reglementen, onderhands aan de tegenwoordige bankhouders gelaten, en zulks in het vooruitzigt van de invoering van nieuwe verordeningen omtrent de beleenbanken, waartoe het voornemen bij het hooger Bestuur bestaat.

De bank van leening te Breda, heeft in 1848 gewerkt met een kapitaal van *f* 47,000. Hare uitgaven bedroegen *f* 4,672.81⁵ en de ontvangsten *f* 6,274.83, zoodat zij eene zuivere winst had van *f* 1,602.01⁵.

De bank te Bergen-op-Zoom werkte met een kapitaal van *f* 22,000. Hare ontvangsten beliepen de som van *f* 2,728.91 en daartegen de uitgaven de som van *f* 2,557.02⁵. Het voordeelig saldo was alzoo op het einde des jaars *f* 171.88⁵.

De politieke ommekeer van zaken in Frankrijk, en de niet minder gewigtige gebeurtenissen die in andere Staten zijn voorgevallen, hebben ten voorledenen jare eene zeer belangrijke daling in den prijs der effecten te weeg gebragt, die van eenen zeer beduidenden invloed is geweest op de spaarbanken, welke hare gelden in effecten beleggen.

Het is deze omstandigheid, die vele inleggers deed overgaan om hunne belegde gelden terug te nemen, waardoor zij, de een meerder, de ander minder, naar mate den stand van den beursprijs op het tijdstip der terugname was, noodwendig verliezen hebben ondergaan, waarvan zij vrijgebleven zijn, die het vertrouwen op de spaarbanken niet verloren en hunne inleggelden eerst later, toen weder zonder korting kon terug betaald worden, of teruggevraagd hebben, of dezelve in de bank hebben gelaten.

Als een noodwendig gevolg van die omstandigheid, heeft ook het reservefonds der spaarbanken in dat verlies gedeeld.

Het getal der deelnemers in de spaarbanken, bedroeg op den laatsten December 1847 te 's Hertogenbosch 646 en op den laatsten December 1848 slechts 566. Te Breda was het getal op het eerstgemeld tijdstip 137 en op den laatsten December van het laatst afgeloopen jaar 122.

De aan deelnemers in den loop van 1848 terugbetaalde gelden hebben beloopen de som van *f* 17,512.66⁵, en de in datzelfde jaar ingebragte gelden de som van *f* 5,167.71.

Die banken hadden op 31 December 1848 te goed de som *f* 68,076.71, en zij waren op dat tijdstip verschuldigd de som van *f* 66,533.47⁵, zoodat het reservefonds, hetwelk op den laatsten December 1847 zuiver bedroeg *f* 7,905.03⁵, nu is verminderd tot *f* 1,543.33⁵, als:

Te 's Hertogenbosch	*f* 629.34.
— Breda	- 913.89⁵.

Met opzigt tot het genootschap van moederlijke weldadigheid, is het volgende te vermelden:

Het getal der inschrijvers of contribuërende leden bedroeg 792, verdeeld in 50 korresponderende en werkende leden, en in 230 gewone en 512 buitengewone leden.

De uitgaven beliepen de som van *f* 1,952.28, en de middelen door welke in die uitgaven werd voorzien, de som van *f* 1,969.95.

Op het einde van het jaar bestond bij die inrigting een voordeelig saldo van *f* 17.67.

Het instituut voor doofstommen te St. Michiels-Gestel, had 614 contribuërende leden, en hetzelve is alzoo sedert 1847 met 293 leden verminderd.

Op 1º. Januarij 1848 bevonden zich in dat instituut aanwezig 72 kweekelingen. Daarvan zijn er in den loop van het jaar ontslagen of overleden 10, terwijl 15 nieuwe in hetzelve zijn opgenomen, zoodat er op den laatsten December nog 77 aanwezig gebleven zijn.

Van die 77 zijn er 2 waarvoor het volle kostgeld wordt betaald, 18 voor

welke het slechts gedeeltelijk betaald wordt, en 57 die geheel ten koste van het gesticht zijn.

De uitgaven beliepen *f* 12,677.96⁵, en de ontvangsten *f* 11,582.70⁵, als:

f 1,000.00 uit de Provinciale fondsen;
- 3,070.00 aan inschrijvingen;
- 1,367.85 aan kostgelden;
- 6,144.85⁵ aan verschillende ontvangsten, hoofdzakelijk liefdegiften.

Alzoo bestaat bij dat gesticht een nadeelig saldo van *f* 1,095.26, hetwelk echter zal gedekt worden door de nog niet ingekomene bijdragen van leden.

Nijverheid, handel, scheepvaart, fabrijken, landbouw en veeteelt.

Sedert de laatste gewone zitting van U. E. G. A., is autorisatie verleend tot de oprigting binnen dit Gewest, van:

11 Zoo koren- als schors-, olie- en volmolens, waarvan 4 door stoom en 1 door stoom en wind gedreven wordende;
1 Ros-moutmolen;
1 Likeurstokerij;
2 Azijnmakerijen;
2 Bierbrouwerijen;
1 Wasdoek en vernist linnen-, leder- en vilt-fabrijk;
1 Door stoom gedreven wordende ijzer- en kopergieterij;
1 Steenbakkerij;
1 Veldsteenoven;

terwijl ook nog vergunning is verleend, zoowel om de bestaande koren- en oliemolens tevens tot schors- en pelmolen in te rigten, als om eene te Princenhage bestaande lijmziederij naar de Gemeente Ginneken over te brengen.

Tot daarstelling van stoomwerktuigen in bestaande fabrijken en trafijken, werden gemagtigd:

G. Bogaers, te Tilburg, voor zijnen graan-, pel-, schors-, olie- en volmolen, onder Boxtel;

Van der Hoeven en *Asselbergh*, te Bergen-op-Zoom, in hunne ijzergieterij en smederij;

C. W. Bruynseels, te Breda, in zijnen graan- en schorsmolen;

A. M. Oomen, te Ginneken, in zijne olieslagerij;

A. van der Vloet, te Tilburg, in zijne smederij;

W. Bouman, te 's Hertogenbosch, in zijnen wind-oliemolen;

C. A. Daverveldt, te Wouw, in zijnen koren- en oliemolen;

Chevalier, van den Bosch en Comp., te 's Hertogenbosch, in hunne ijzeren kopergieterij;

De heer *P. L. van Eersel*, te Breda, werd door het Departement van Oorlog opgenomen onder de erkende goud- en zilverdraadtrekkers, voor het afleveren van gouden- en zilveren passementwerken aan de korpsen der armée.

Aan de heeren *K. de Baan* en *A. Heesterman*, te Zevenbergen, is octrooi verleend, voor den tijd van vijftien jaren, op de invoering en verbetering van een buiten 's Lands uitgevonden zamenstel van zeeften tot het zuiveren van meekrap.

De heer *M. J. B. Goulmy*, te 's Hertogenbosch, verkreeg octrooi voor den tijd van vijf jaren, op de uitvinding der zamenstelling van een bouillon die duurzaam goed blijft en daarom den naam draagt van *Conserve de bouillon*.

De staatkundige gebeurtenissen in het Buitenland, bragten bij voortduring veel belemmering aan voor handel en nijverheid. Locale omstandigheden werkten almede nadeelig op den handel, en deze deden zich vooral gevoelen te 's Hertogenbosch, alwaar de groothandel, weleer zoo bloeijende, bijna geheel verloopen en zelfs de kleinhandel afnemende is.

De graanmarkt te dier Stede is onbeduidend, ten gevolge van de in naburige plaatsen opgerigte staalmarkten.

Met de graanbranderijen en brouwerijen aldaar is het niet ongunstig gesteld. Dit is met opzigt tot de brouwerijen ook elders het geval.

De aardappelstokerijen zijn geheel te niet.

De boterhandel wordt op vele platte Lands Gemeenten voordeelig gedreven. Deze tak van handel neemt te 's Hertogenbosch af. Men schrijft dit toe aan de Stedelijke belasting op de ingevoerd wordende boter.

In paarden en vee was veel aftrek en men verkreeg daarvoor goede prijzen.

De handel in koloniale waren is in de Steden zeer verminderd, sedert men zich ten platte Lande daarvan dierectelijk uit de Hollandsche Koopsteden voorziet.

In andere gedeelten der Provincie, immers in het Arrondissement Breda, blijft de handel in Buitenlandsche wollen en katoenen lijnwaden, droge huiden, drukwerken en papiersoorten, in belangrijkheid aanhouden.

De scheepvaart is afnemende, omdat de beurtschippers niet in staat zijn met de stoombootondernemingen te concureren.

(*Het vervolg, en slot hierna*).

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 23 Julij.

TARWE en ROGGE tot vorige prijzen, met zeer weinig handel. Verkocht van Tarwe: 129 ℔ bonte Pools. *f* 325, 328, 330; 127 ℔ dito *f* 320; 130 ℔ N. Gelders, *f* 266; 129 ℔ N. Munsters, *f* 264; 127, 129 ℔ Cubanca *f* 250, 253; 132 ℔ O. Norder *f* 285. — Van Rogge: 127 ℔ Pomm. *f* 170; 121 ℔ Pruiss. *f* 154; 117 ℔ Gedroogde *f* 140; 124 ℔ Norder *f* 150.

GERST in één doen: 109 ℔ Knobbe *f* 120.

HAVER prijshoudend: 87 ℔ Jar. Fijne *f* 110.

BOEKWEIT slap en zonder handel.

KOOLZAAD: dad. 1 P. vl. hooger; Vlaamsch 65, 64 P. vl.; Belgie 59 P. vl.; Zeeuwsch en Overm. 65 P. vl.

LIJNZAAD één doen: 107 ℔ Egyptisch *f* 255.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* 41; Vlieg. *f* 39³/₄ à 40; in Mei eerstk. *f* 39 Sept. *f* 38¹/₄; Oct. 38¹/₂; Nov. *f* 38⁵/₈; Dec. *f* 38³/₄.
LIJNOLIE: op 6/w. *f* 28³/₄; Vlieg. *f* 27³/₄.
HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 40.
RAAPKOEKEN *f* 58 à 62. — LIJNKOEKEN *f* 7 à 9¹/₂.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 24. JULIJ 1849.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	8,50	tot *f*	8,90.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» »	5,00	» »	5,10.
Het dito dito Rogge (Oude)	» »	4,85	» »	5,10.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	5,50.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.			»	0,16.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.			»	0,16.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.			»	0,25.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.			»	0,24.
Een Nederl. pond Tarwe-meel			»	0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel			»	0,16.
Een dito pond Boter			»	0,61.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	2,00	tot *f*	2,25.
Het 1000 Eiken Telhout			»	2.60.
Het 1000 Doof Hout			»	2,00.
De kar Spaanders			»	2,85.
De » Struiken			»	2,80.
De 100 Mutsaard			»	3,50.

TWEE HONDERD ACHTSTE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

1e Trekking N°. 10044, een prijs van *f* 100,000.
2e —— N°. 3980, *f* 1000; N°. 1955, *f* 1500; N°. 15511, *f* 2500.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (24 *Julij*) was de fondsnotering: Ned. 2¹/₂ pCt. 51⁷/₈, ¹³/₁₆; 3 pCt. 60³/₈, ⁷/₁₆; 4 pCt. 80, 79¹⁵/₁₆; O. Ind. Leening 4 pCt. 79, ¹/₄; Amort.-Syndikaat 3¹/₂ pCt. 81⁷/₈; Haarlemmermeer 99⁷/₈; Belgie 43³/₄; Spanje Ardoins 12¹/₄; dito van 510 P. st. 12¹/₂, ⁷/₁₆; Coupons 8⁹/₁₆, ¹³/₁₆; 3 pCt. Binnenl. 26¹³/₁₆; Portugezen 5 pCt. 28⁷/₈, 29; 4 pCt. 30⁵/₁₆; Oude Russen 103⁵/₈; dito 1828—29 102³/₄, ⁷/₈; Certif. 1831—33 90³/₄; 4 pCt. 83⁷/₈; Inschrijv. in Assign. 6 pCt. 61³/₄; Certif. van dito 62¹/₈; Oostenrijk Metall. 74; Id. 2¹/₂ pCt. 39¹/₄; Fr. Oblig. 3 pCt. 50¹/₂; Mexiko 27³/₁₆; Peru 49¹/₂.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.